

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Otakara Pochmona a soudců JUDr. Ivy Hrdinové a Mgr. Tomáše Zubka v právní věci žalobkyně **Zdeňky Z.**, nar. xxx, bytem ve xxx, zastoupené Mgr. Ing. Petrem Rožánkem, advokátem se sídlem v Poděbradech, Hellichova 247/50, proti žalované **Psychiatrické léčebně Šternberk**, IČ 00843954, se sídlem ve Šternberku, Olomoucká 1848/173, zastoupené JUDr. Bronislavou Wittnerovou, MSc., advokátkou se sídlem v Olomouci, Jiřího z Poděbrad 893/9, za účasti vedlejšího účastníka Kooperativy pojišťovny, a.s, Vienna Insurance Group, IČ 47116617, se sídlem v Praze 8, Pobřežní 665/21, o **40.320,- Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci č.j. 11 C 78/2014-121 ze dne 24.3.2015,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 25.920,- Kč s příslušenstvím, **potvrzuje**.

II. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 14.400,- Kč s příslušenstvím, **mění** takto:

Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 14.400,- Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně ode dne 21.1.2014 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů částku 11.957,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám JUDr. Bronislavy Wittnerové, MSc., advokátky se sídlem v Olomouci, Jiřího z Poděbrad 893/9.

IV. Žalobkyně a vedlejší účastník nemají navzájem právo na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu na zaplacení částky 40.320,- Kč s příslušenstvím a podle úspěchu ve věci rozhodl o nákladech řízení účastníků.

Žalobkyně se domáhala zaplacení částky 40.320,- Kč s příslušenstvím s odůvodněním, že dne 10.4.2012 utrpěla pracovní úraz, při němž utrpěla mimo jiné zlomeninu bederního obratle L4 s posunem, traumatickou rupturu bederní meziobratlové ploténky L45/L5, podvrknutí a natažení bederní páteře, pro kterou podstoupila 27.9.2012 operaci na neurologické klinice v Olomouci a byla od 10.4.2012 do 24.4.2013 v dočasné pracovní neschopnosti. Posudkem o invaliditě ze dne 9.5.2013 byla uznána invalidní v I. stupni invalidity se vznikem invalidity od 23.4.2013. V příčinné souvislosti s pracovním úrazem jí vznikly vůči žalované nároky na náhradu škody. Žalovaná nebyla ochotna dobrovolně plnit své povinnosti k náhradě škody, a proto žalobkyně dne 2.4.2013 udělila plnou na základě smlouvy o poskytování právní pomoci advokátu Mgr. Ing. Petru Rožánkovi a tento uplatnil jménem žalobkyně u žalované nároky na náhradu škody. Advokát vyúčtoval žalobkyni za právní služby, které jí poskytl při uplatňování jejich nároků na náhradu škodu vzniklé v přímé souvislosti s pracovním úrazem, částku 40.320,- Kč. Odměna byla stanovena dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. jako smluvní odměna vypočítána za 4 úkony právní služby z tarifní hodnoty 364.750,- Kč, která se skládá z částky 119.716,- Kč a šedesátinásobku měsíčního plnění přiznaného žalobkyni do budoucna ve výši 4.084,- Kč (60 x 4.084,- Kč = 245.050,- Kč). Sazba mimosmluvní odměny z tarifní hodnoty 364.756,- Kč činí 9.780,- Kč za jeden úkon právní služby, k tomu náleží advokátovi paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč za jeden úkon právní služby. Žalobkyně odměnu za právní služby advokátovi řádně uhradila a vyzvala žalovanou prostřednictvím advokáta dopisem ze dne 7.1.2014 k náhradě škody, která jí vznikla vynaložením nákladů na právní zastoupení.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s odůvodněním, že žalobkyně využila svého práva na svobodnou volbu advokáta. Náklady na uplatnění pohledávky jsou sice součástí pohledávky a sdílejí její osud, nicméně za náklady uplatnění pohledávky

nelze považovat náklady, které žalobkyně vynaložila na mimosmluvní odměny za poskytnuté právní služby advokátem. Za náklady spojené s uplatněním pohledávky se považují především náklady soudního řízení, pokud byla v občanském soudním řízení uplatněna úspěšně jejich náhrada. Právní zastoupení žalobkyně nemělo vliv na výplatu jednotlivých nároků. Na základě spolupráce žalované a vedlejšího účastníka si „žila vlastním životem“, nevznikly žádné průtahy, které by připisy právního zástupce žalobkyně „popohnaly“. V době převzetí právního zastoupení žalobkyně dne 12.4.2013 probíhaly již výplaty jednotlivých nároků jak v roce 2012, tak další dne 6.2.2013 po oslovení prof. B. o vypracování odborného stanoviska.

Vedlejší účastník rovněž navrhoval zamítnutí žaloby. Ztotožnil se s názorem žalované s tím, že je nutno přihlédnout k tomu, kdy a jakým způsobem za žalobkyni jednal její právní zástupce, zda jednotlivé výzvy k úhradě pojistného plnění byly řádně obsahově a dostatečně konkrétně specifikovány.

Po provedeném dokazování okresní soud zjistil skutkový stav, a to že žalobkyně jako zaměstnankyně žalované utrpěla na svém pracovišti při provádění pravidelné kontroly pacientek dne 10.4.2012 pracovní úraz, kdy byla nečekaně zezadu napadena pacientkou, která ji chytla za nohu a strhla na zem. Žalobkyně při pádu utrpěla mimo jiné zlomeninu bederního obratle L4 s posunem, traumatickou rupturu bederní meziobratlové ploténky L4/L5, podvrknutí a natažení bederní páteře a v důsledku úrazu byla od 10.4.2012 do 24.4.2013 v dočasné pracovní neschopnosti. Posudkem o invaliditě ze dne 9.5.2013 byla žalobkyně uznána invalidní v 1. stupni invalidity se vznikem invalidity od 23.4.2013. Dne 2.4.2013 uzavřela žalobkyně smlouvu o poskytování právní pomoci s Mgr. Ing. Petrem Rožánkem při uplatňování nároků na náhradu škody, která jí vznikla v příčinné souvislosti s pracovním úrazem ze dne 10.4.2012 a za výkon činnosti se zavázala uhradit advokátovi mimo jiné smluvní odměnu dle vyhlášky č. 177/1996 Sb.

Právní zástupce oznámil dne 12.4.2013 žalované, že převzal právní zastoupení žalobkyně a požádal o poskytnutí potvrzení o průměrném výděлку žalobkyně a přípisem ze dne 3.5. a 18.7.2013 opakovaně žádal o jejich předložení. Přípisem ze dne 12.7.2013 žádal o úhradu bolestného a ztížení společenského uplatnění, které současně vyčíslil. Dne 30.8.2013 žádal o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením, které současně vyčíslil a dne 1.11.2013 žádal o zaplacení náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti ve výši 6.497,- Kč.

Vedlejší účastník uvedenými vypočítávacími dopisy sdělil žalobkyni, resp. jejímu právnímu zástupci výši jednotlivých plnění, k nimž přistoupil zejména po obdržení odborného stanoviska od prof. B. Částka 119.716,- Kč vyplacena žalovanou, resp. vedlejším účastníkem, představuje částku 19.555,- Kč vyplacenou dne 24.4.2013 jako náhradu za ztrátu na výděлку po dobu trvání pracovní neschopnosti od 1.10.2012 do 31.12.2012; částku 22.127,- Kč dle vypočítávacího dopisu ze dne 18.6.2013 jako náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti od 1.1.2013 do 31.3.2013; částku 4.278,- Kč jako náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti od 1.4.2013 do 24.4.2013 dle vypočítávacího dopisu ze dne 17.3.2013; částku 12.600,- Kč jako bolestné; částku 54.000,- Kč jako ztížení společenského uplatnění dle vypočítávacího dopisu ze dne

26.7.2013; částku 7.156,- Kč jako náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčbou dle vyrozumívacího dopisu ze dne 25.9.2013. Dále výše náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti činí 4.084,- Kč měsíčně. Právní zástupce žalobkyně jí fakturou vyúčtoval částku 40.320,- Kč, jak shora uvedeno, a žalobkyně vyúčtované náklady za právní služby právnímu zástupci uhradila.

Pokud jde o právní hodnocení věci, okresní soud se jednak zabýval ustanovením § 121 odst. 3 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013 a dospěl k závěru, že náklady na uplatnění pohledávky jsou sice součástí pohledávky a sdílí její osud, nicméně za náklady na uplatnění pohledávky nelze považovat náklady, které žalobkyně vynaložila na mimosmluvní odměně na poskytnuté právní služby jejím advokátem, když za náklady spojené s uplatněním pohledávky se považují především náklady soudního řízení, pokud byla v občanském soudním řízení uplatněna úspěšně jejich náhrada. Náklady uvedené v ustanovení § 121 odst. 3 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013 musí být vynaloženy v souvislosti s uplatněním pohledávky v soudním řízení.

Navíc má okresní soud za to, že v daném případě nelze aplikovat ani obecná ustanovení o náhradě škody, když žalobkyní vyúčtované náklady za její právní zastupování nejsou účelně vynaloženými náklady, neboť mezi právními úkony učiněnými právním zástupcem žalobkyně a odškodněním poskytnutým žalobkyni ze strany žalované, resp. vedlejšího účastníka, není dána příčinná souvislost. Jednotlivé výzvy právního zástupce žalobkyně nebyly dostatečně konkrétně specifikovány (vyjma výzvy na náhradu bolestného a ztížení společenského uplatnění ze dne 12.7.2013, na náhradu účelně vynaložených nákladů léčení ze dne 30.8.2013 a na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti). Nicméně z dokazování vyplynulo, že mezi žalobkyní a vedlejším účastníkem byla vedena e-mailová korespondence již od listopadu 2012, žalobkyně byla vedlejším účastníkem dostatečně informována o postupu vyřizování jejího odškodnění. Vedlejší účastník plnil žalobkyni nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti ještě předtím, než žalobkyně udělila plnou moc ke svému zastupování právnímu zástupci dne 2.4.2013 a vedlejším účastníkem byla informována již dne 2.1.2013, že k dalšímu plnění nepřistoupil z důvodu, že pojistnou událost bude posuzovat soudní znalec. Další e-mailovou zprávou ze dne 18.1.2013 vedlejší účastník sdělil žalobkyni, že posouzení bude trvat cca 3 měsíce a jakmile obdržel od soudního znalce odborné lékařské stanovisko, poskytl žalobkyni odškodnění ve shora uvedené výši. Další žalobkyní uplatněné nároky byly vedlejším účastníkem uhrazeny poté, co předložila potřebné doklady pro jejich posouzení. Okresní soud uzavřel, že právní zastoupení žalobkyně nemělo vliv na výplatu jednotlivých nároků ze strany vedlejšího účastníka, a proto byla žaloba zamítnuta.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalobkyně odvolání a domáhala se jeho změny tak, že žalobě bude vyhověno. Odvolatelka vytýkala soudu prvního stupně nesprávné právní posouzení věci s tím, že v příčinné souvislosti s pracovním úrazem ze dne 10.4.2012 jí vznikla škoda, kterou jí žalovaná byla povinna uhradit. Vzhledem k tomu, že se žalovaná dostala s náhradou škody do prodlení a přes snahu žalobkyně, která se dostávala vinou žalované do hmotné nouze, neplnila své povinnosti k náhradě škody, zplnomocnila k uplatňování svých nároků advokáta, kterému za jeho služby

zaplatila odměnu dle advokátního tarifu. Zaplacením odměny advokátovi došlo u žalobkyně ke snížení majetkového stavu, čímž jí vznikla v příčinné souvislosti s pracovním úrazem věcná škoda. Nelze souhlasit se závěrem soudu prvního stupně, že náklady nebyly účelně vynaložené, neboť žalovaná porušovala své povinnosti, které jí ukládá zákon č. 262/2006 Sb. – zákoník práce, zejména ustanovení § 382 odst. 2, podle něhož měla žalovaná povinnost platit žalobkyni náhradu škody za ztrátu na výdělku pravidelně jednou měsíčně, což nečinila. Vzhledem k porušování zákonné povinnosti žalovanou nutno postup žalobkyně, která se obrátila na advokáta, aby se domohla svých oprávněných nároků, považovat za účelný a tím i vynaložení nákladů na právní zastoupení. Dále žalobkyně v odvolání poukazovala na rozpor rozhodnutí soudu prvního stupně s nálezem Ústavního soudu sp. zn. 444/2011. Okresní soud nesprávně posoudil účelnost vynaložených nákladů na právní zastoupení žalobkyně vzhledem k jejímu vzdělání a jejím schopnostem orientovat se ve složité problematice náhrady škody z pracovního úrazu, když by bylo naivní očekávat od sanitářky se základním vzděláním, že se bude v této problematice orientovat a bude sama schopna čelit nárokům vedlejšího účastníka na prokazování škody, kterou utrpěla. Nelze přehlédnout, že vedlejší účastník kladl na prokazování nároků žalobkyně neúměrné nároky. Závěr soudu prvního stupně, že právní zastoupení žalobkyně nemělo vliv na výplatu jednotlivých nároků, nelze akceptovat. V této souvislosti odvolatelka zopakovala, že vedlejší účastník jí platil náhradu škody za ztrátu na výdělku pouze do 30.9.2012, poté platit přestal. Jak vyplývá z důkazu e-mailové komunikace mezi žalobkyní a vedlejším účastníkem, žalobkyně jej žádala o výplatu ztráty na výdělku s tím, že se jeho vinou dostává do finanční tísně. Teprve 6.2.2013 požádal vedlejší účastník o vypracování odborného stanoviska prof. MUDr. B. k posouzení souvislosti zdravotního stavu žalobkyně s jí uplatněnými nároky, tedy poté, kdy již byla žalovaná 3 měsíce v prodlení s výplatou náhrady škody za ztrátu na výdělku, kterou má dle zákoníku práce vyplácet pravidelně jednou měsíčně. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla schopna domoci se svých oprávněných nároků na náhradu škody za ztrátu na výdělku sama, obrátila se s žádostí o pomoc na svého právního zástupce. Vedlejší účastník vyplatil náhradu za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti za měsíce 10 – 12/2012 teprve dne 23.4.2012.

Žalovaná navrhovala potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného, neboť v průběhu jednání bylo prokázáno, že žalobkyni byly její nároky plněny i před okolností, že si zvolila jako svého zástupce advokáta. Je nutno souhlasit se závěrem soudu prvního stupně, že náklady vynaložené žalobkyní na právní zastoupení nebyly účelně vynaložené, neboť právní zastoupení žalobkyně nemělo vliv na výplatu jednotlivých nároků vedlejším účastníkem. Právní zastoupení žalobkyně jakožto účelně vynaložený náklad by mohl být požadován, avšak v případě, že by žalovaná nebo vedlejší účastník byli nečinní, což však splněno nebylo. Přípisy ze strany vedlejšího účastníka byly psány jasně a srozumitelně a neobsahovaly žádné neznámé či neobvyklé pojmy, kdy (jak bylo uvedeno již výše) k plnění docházelo i před převzetím právního zastoupení.

Vedlejší účastník se připojil k vyjádření žalované a zdůraznil, že odborné stanovisko mu bylo doručeno dne 19.4.2013 a bezprostředně poté bylo plněno. V dané věci bylo nutno posoudit, zda doba trvání pracovní neschopnosti žalobkyně je v příčinné souvislosti s utrpeným úrazem.

Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání žalobkyně proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné. Soud prvního stupně řádně zjistil skutkový stav věci, ovšem dospěl k nesprávným právním závěrům.

Podle § 369 odst. 1 zákoníku práce zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen poskytnout náhradu za

- a) ztrátu na výděлку,
- b) bolest a ztížení společenského uplatnění,
- c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- d) věcnou škodu; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

Jednotlivé dílčí nároky kryjí veškerou škodu zaměstnance a vzhledem k tomu, že podle ustálené soudní judikatury platí, že pod pojem věcné škody je třeba zahrnout veškerou škodu, kterou nelze podřadit pod některý z dílčích nároků uvedených v § 369 odst. 1 písm. a), b) a c), rovněž platí, že věcná škoda vzniká, jakmile došlo ke zmenšení majetku poškozeného zaměstnance. V daném případě žalobkyně tvrdí, že v důsledku pracovního úrazu, za který odpovídá žalovaná, jí vznikla věcná škoda, a to ve výši 40.320,- Kč proplacením odměny jejímu zástupci, jak shora uvedeno.

Odvolací soud má za to, že zaplacená částka představuje škodu, neboť o tuto částku se majetek žalobkyně zmenšil, a rovněž je splněn další předpoklad odpovědnosti žalované, a to existence pracovního úrazu. Podle názoru odvolacího soudu je dána i příčinná souvislost mezi pracovním úrazem a vznikem škody. O vztah příčinné souvislosti se jedná tehdy, vznikla-li škoda následkem pracovního úrazu (tj. bez pracovního úrazu by škoda nevznikla tak, jak vznikla). V daném případě je dána příčinná souvislost, neboť nebyl pracovního úrazu, nemusela by žalobkyně vynaložit náklady na právní zastoupení.

V daném případě je ovšem nepochybně nutno posoudit účelnost vynaložení těchto nákladů a na rozdíl od soudu prvního stupně má odvolací soud za to, že žalobkyní vynaložené náklady na právní zastoupení ve věci náhrady škody za pracovní úraz jsou účelně vynaloženými náklady. V této souvislosti je nutno připomenout, že dle § 382 odst. 2 zákoníku práce náhradu za ztrátu na výděлку a náhradu nákladů na výživu pozůstalých je zaměstnavatel povinen vyplácet pravidelně jednou měsíčně, pokud nebyl dohodnut jiný způsob výplaty. V této souvislosti je nutno poukázat na tu skutečnost, že v souladu s citovaným ust. § 382 zákoníku práce žalovaná, resp. vedlejší účastník propláceli žalobkyni náhradu za ztrátu na výděлку do 30.9.2012 a z dokladů založených ve spise nevyplývá, že by žalovaná, resp. vedlejší účastník žalobkyni sdělili o své vlastní iniciativě, z jakého důvodu jí nevyplatili náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti od 1.10.2012. Za tohoto stavu žalobkyně se obrátila na vedlejšího účastníka e-mailem ze dne 27.12.2012 a dotazovala se, z jakého důvodu již neobdržela náhradu za ztrátu na výděлку za 2 měsíce, přestože jí na mzdové účtárně bylo sděleno, že jí byly

podklady zaslány. Této korespondenci již předcházela korespondence žalobkyně ze dne 28.11.2012, kdy se žalobkyně dotazovala, proč jí nebylo vyplaceno vyrovnání k jejímu pracovnímu úrazu. Na další e-mailový dotaz žalobkyně reaguje vedlejší účastník rovněž e-mailem ze dne 18.1.2013, kdy sděluje žalobkyni, že *„Vaši pojistnou událost jsme předali odbornému soudnímu znalci a poradci z oboru zdravotnictví. Jakmile prostuduje celou pojistnou událost, dostane naše centrum vyrozumění a vyhodnocení výše uvedené PÚ. Většinou to bývá zhruba za 3 měsíce. Nic více Vám k tomu teď nemohu říci.“* Následně e-mailem ze dne 21.2.2013 bylo sděleno žalobkyni, že „pojistná událost je u znalce, jakmile prostuduje celou pojistnou událost, dostane naše centrum konečné vyjádření, jak jsem Vám již dříve psala, trvá to až 3 měsíce. Po obdržení znaleckého posudku Vám a Vašemu zaměstnavateli podáme vyjádření“.

Z uvedeného vyplývá, že nelze souhlasit s názorem žalované, že bylo prokázáno, že žalobkyni byly nároky plněny i před okolností, že si zvolila svého právního zástupce a že příписy ze strany vedlejšího účastníka byly psány jasně a srozumitelně, neobsahovaly žádné neznámé či neobvyklé pojmy. Nelze jinak, než shrnout, že žalobkyni v rámci shora uvedené korespondence nebyl sdělen zcela jednoznačně důvod, proč žalovaná, resp. vedlejší účastník, zastavili výplatu náhrady za ztrátu na výdělků po pracovní neschopnosti, nicméně i žalobkyně se svým vzděláním, na které je poukazováno v odvolání, musela dospět k závěru, že při vyplácení náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti došlo k problému, v důsledku něhož vedlejší účastník zastavil výplatu náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti. Za tohoto stavu, pokud žalobkyně dne 2.4.2013, tedy v době, kdy jí za 6 měsíců nebyla vyplacena náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, uzavřela smlouvu o poskytování právní pomoci, nelze dospět k jinému závěru, než že náklady na právní zastoupení byly vynaloženy účelně. Na tomto závěru nemůže změnit nic skutečnost, že do 30.9.2013 byla náhrada plněna, a to právě vzhledem k zcela nekonkrétním odpovědím vedlejšího účastníka na urgence žalobkyně o vyplácení náhrady za další měsíce.

Odvolací soud dospěl k závěru, že náklady na poskytování právní pomoci byly v tomto konkrétním případě ze strany žalobkyně vynaloženy účelně, a za stavu, kdy žalobkyni vznikla škoda proplacením těchto nákladů a kdy za tuto škodu odpovídá žalovaná, byl rozsudek soudu prvního stupně v souladu s ustanovením § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změněn tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 40.320,- Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně od 21.1.2014 do zaplacení.

Na základě dovolání žalované Nejvyšší soud České republiky ČR rozsudkem č.j. 21 Cdo 630/2016-222 ze dne 23.2.2017 rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení s tím, že v daném případě nebyly splněny podmínky zvláštní odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, jak mylně dospěl k závěru odvolací soud, nicméně v soudní praxi nejsou pochybnosti o tom, že jestliže ve vztahu k uplatněnému nároku zaměstnance nebyly splněny podmínky zvláštní odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, v daném případě za škodu vzniklou zaměstnanci pracovním úrazem. Podle ustanovení § 366 odst. 1 zákoníku práce je třeba posoudit odpovědnost zaměstnavatele ještě podle ustanovení § 265 zákoníku práce, tedy z hledisek obecné odpovědnosti. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě se žalobkyně domáhá náhrady škody,

kteřá jí nevznikla při plnění pracovních úkolů ani v přímé souvislosti s ním, nemůže žalovaná odpovídat žalobkyni za škodu podle ustanovení § 265 odst. 1 zákoníku práce. Odpovědnost za škodu v této věci proto může být založena jen na základě ustanovení § 265 odst. 2 zákoníku práce, pro niž není rozhodující, při jaké činnosti zaměstnanci škoda vznikne. Předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele ze škodu vzniklou zaměstnanci podle tohoto ustanovení jsou porušení právních povinností v rámci plnění úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednajícími jeho jménem nebo zaměstnavatelem – fyzickou osobou, vznik škody a příčinná souvislost mezi uvedeným porušením právních povinností a vznikem škody. První z uvedených předpokladů odpovědnosti zaměstnavatele za škodu je naplněn tehdy, jestliže zaměstnanec jednající jménem zaměstnavatele v rámci plnění jeho úkolů poruší některou z právních povinností, které zaměstnavateli ukládají pracovněprávní předpisy nebo které pro něj vyplývají z vnitřních předpisů zaměstnavatele, pracovní smlouvy či kolektivní smlouvy. Podle ustanovení § 382 odst. 2 zákoníku práce náhradu za ztrátu na výděлку a náhradu nákladů na výživu pozůstalých je zaměstnavatel povinen vyplácet pravidelně jednou měsíčně, pokud nebyl dohodnut jiný způsob výplaty. Není-li doba splnění dohodnuta, stanovena právním předpisem nebo určena v rozhodnutí, je dlužník povinen splnit dluh prvního dne poté, kdy byl o plnění věřitelem požádán (srov. § 4 zák. práce, § 563 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2013). Z uvedených ustanovení vyplývá, že žalovaná jako subjekt odpovědný za škodu vzniklou žalobkyni pracovním úrazem ze dne 10.4.2012 měla povinnost platit žalobkyni náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti za období od 10.4.2012 do 24.4.2013 pravidelně každý měsíc od prvního dne pracovní neschopnosti, od kdy žalobkyně uspokojení svého nároku požadovala. Stejně tak měla žalovaná pravidelně jednou měsíčně platit žalobkyni od 1.10.2013 náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti (při uznání částečné invalidity žalobkyně). Žalovaná však takto nepostupovala a náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti za dobu od 1.10.2012 do 31.12.2012 žalobkyni zaplatila (prostřednictvím vedlejšího účastníka) až po splatnosti jednorázově na základě „vyrozumívacího“ dopisu vedlejšího účastníka ze dne 24.4.2013, za dobu od 1.1.2013 do 31.3.2013 jednorázově na základě „vyrozumívacího“ dopisu ze dne 18.6.2013 a za dobu od 1.4.2013 do 24.4.2013 rovněž jednorázově na základě „vyrozumívacího“ dopisu ze dne 17.7.2013. Náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti za dobu od 1.10.2013 do 30.11.2013 pak žalobkyni zaplatila (prostřednictvím vedlejšího účastníka) také až po splatnosti jednorázově na základě „vyrozumívacího“ dopisu vedlejšího účastníka ze dne 5.2.2014. Za této situace je proto odůvodněn závěr, že žalovaná tím, že neposkytovala žalobkyni náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti za období od 1.10.2012 do 24.4.2013 a náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti za období od 1.10.2013 do 30.11.2013 pravidelně (průběžně) každý měsíc, jak to ukládá ustanovení § 382 odst. 2 zákoníku práce, porušila svou právní povinnost v rámci plnění úkolů zaměstnavatele.

Následně se dovolací soud zabýval tím, že žalobkyně důvodně za shora uvedeného skutkového stavu řešila uspokojení svého nároku mimosoudní cestou, a to prostřednictvím zástupce – advokáta. Nejvyšší soud konstatuje, že je zřejmé, že újma žalobkyni vznikla tím, že v souvislosti s prodlením žalované byla nucena vynaložit náklady na mimosoudní odměnu advokáta Mgr. Ing. Petra Rožánka ve výši

stanovené podle sazby za jeden úkon právní služby, vypočítané z tarifní hodnoty odpovídající součtu náhrad za ztrátu na výdělků zaplacených žalobkyni po splatnosti a podle počtu úkonů právní služby, které advokát v této souvislosti vykonal (tedy za úkony právní služby, které souvisejí s vymáháním dlužné náhrady za ztrátu na výdělků, a nikoliv náklady související s vymáháním dalších dílčích nároků), a na náhradu hotových výdajů advokáta podle příslušného počtu úkonů právní služby, představuje skutečnou škodu, kterou je žalovaná povinna uhradit. Ve prospěch opačného nároku nelze dle názoru dovolacího soudu úspěšně namítat, jak to činí žalovaná v dovolání, že příčinou vynaložení nákladů na právní služby bylo „jednání vedlejšího účastníka, který přestal vyplácet žalobkyni náhradu za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti“, což ovšem „není jednání, které by žalovaná mohla jakkoli ovlivnit, žádným způsobem nevznikalo v její sféře vlivu a ani proto za ně nemůže odpovídat“. Tento závěr dovolací soud ve svém rozhodnutí podrobně rozvádí.

Závěrem dovolací soud uvádí, že právní posouzení odvolacím soudem je nejen nesprávné, ale i neúplné. S ohledem na uvedenou možnost právního posouzení měla být žalobkyně poučena ve smyslu ustanovení § 118a odst. 1 až 3 o.s.ř., aby s přihlédnutím k obsahu stanovených odpovědnostních předpokladů eventuálně doplnila vyličení rozhodujících skutečností a nabídla k nim potřebné důkazy.

Po rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobkyně nesouhlasila se závěrem, že žalovaná nebyla v prodlení s placením bolestného a ztížení společenského uplatnění. Při výpočtu punkta je nutno přihlédnout ke kapitalizované náhradě za ztrátu na výdělků, neboť k vymození první částky náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, je-li zaměstnavatel v prodlení, je klíčovým okamžikem a poté již následuje opakované plnění. Po výzvě odvolacího soudu zástupce žalobkyně konkretizoval obsah účtovaných úkonů, tedy čtyři úkony právní služby, když bylo účtováno převzetí věci a příprava zastoupení, výzva žalované k úhradě za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti ze dne 12.4.2013 a po skončení pracovní neschopnosti ze dne 1.11.2013 a čtvrtý úkon představuje předžalobní upomínka ze dne 2.12.2013.

Žalovaná setrvala na zamítnutí žaloby s tím, že nelze separovat odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou pracovním úrazem od zákonné odpovědnosti za škodu.

Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání žalobkyně proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o.s.ř., a vázán názorem Nejvyššího soudu dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné toliko zčásti.

Pokud jde o výši nákladů na mimosoudní odměnu advokáta Mgr. Ing. Petra Rožánka, vycházel odvolací soud ze závěrů Nejvyššího soudu, dle kterého újma, která žalobkyni vznikla tím, že v souvislosti s prodlením byla nucena vynaložit náklady na mimosmluvní odměnu advokáta, je ve výši stanovené podle sazby za jeden úkon právní služby vypočítané z tarifní hodnoty odpovídající součtu náhrad za ztrátu na výdělků zaplacených žalobkyni po splatnosti a podle počtu úkonů právní služby,

kteřé advokát v této souvislosti vykonal, tedy pouze za úkony právní služby, které souvisejí s vymáháním dlužné částky na náhradě za ztrátu na výdělku, a nikoliv náklady související s vymáháním dalších dílčích nároků, a náhradu hotových výdajů advokáta podle příslušného počtu úkonů právní služby.

Advokát žalobkyně vykázal čtyři úkony právní služby, a to za převzetí věci a příprava zastupování, výzvu žalované k úhradě ztráty na výdělku po dobu pracovní neschopnosti učiněné dopisem ze dne 12.4.2013, podání ze dne 1.11.2013, kdy byla požadována náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti a dále za předžalobní upomínku ze dne 2.12.2013. Jeden úkon právní služby je vypočítán z tarifní hodnoty odpovídající součtu náhrad za ztrátu na výdělku zaplacených žalobkyní po splatnosti, tedy součet částek 19.555,- Kč, 22.127,- Kč, 4.278,- Kč a 8.168,- Kč, celkem 54.128,- Kč. Sazba mimosmluvní odměny dle § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, činí částku 3.300,- Kč ($1.500,- + 45 \times 4 = 1.800,-$), odměna za 4 úkony právní služby činí částku 13.200,- Kč a k této částce je nutno připočíst $4 \times 300,-$ Kč režijní paušál, tedy 1.200,- Kč. Celková částka činí 14.400,- Kč a v této výši vznikla žalobkyni újma v souvislosti s prodlením žalované. Odvolací soud proto změnil rozsudek soudu prvního stupně v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 14.400,- Kč s příslušenstvím tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 14.400,- Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně od 21.1.2014 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Rozsudek soudu prvního stupně v odstavci I. výroku, pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 25.920,- Kč s příslušenstvím, byl jako věcně správný potvrzen, neboť újma, která vznikla žalobkyni v souvislosti s prodlením žalované, činí částku 14.400,- Kč. Odvolacímu soudu nepřisluší polemizovat se závěrem Nejvyššího soudu, který dospěl k závěru, se kterými nároky byla žalovaná v prodlení. Rovněž tak nelze souhlasit se stanoviskem žalobkyně, že v případě prodlení s plněním náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti je nutno uvažovat s tím, že žalovaná byla v prodlení s opětuujícím se plněním, takže bylo nutné stanovit tarifní hodnotu v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 citované vyhlášky, tedy pětinasobkem hodnoty ročního plnění.

O náhradě nákladů řízení účastníků bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o.s.ř. Podle tohoto ustanovení, měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů právo.

V dané věci žalobkyně požadovala po žalované zaplacení částky 40.320,- Kč, byla úspěšná ohledně částky 14.400,- Kč, tedy měla úspěch ve věci v rozsahu 35 %, neúspěch v rozsahu 65 % a po odpočtu neúspěchu a úspěchu odvolací soud závázal žalobkyni zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů 30 % nákladů, které vynaložila žalovaná na zastupování v tomto sporu.

Žalované byla přiznána odměna, přičemž sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby v daném případě činí částku 2.740,- Kč (§ 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění), a to za přípravu a převzetí právního zastoupení,

podání odporu, vyjádření k věci samé, 3x účast u jednání, 1x účast u vyhlášení rozhodnutí (1/2 úkonu), tedy 6 úkonů právní služby a jeden úkon ve výši jedné poloviny – 6x 2.740,- Kč = 16.400,- Kč + ½ úkonu ve výši 1.370,- Kč, a 7x 300,- Kč režijní paušál = 2.100,- Kč. Náklady řízení před soudem prvního stupně činí celkem 19.910,- Kč. Za první odvolací jednání byla přiznána žalované odměna za dva úkony právní služby, tedy 2x 2.740,- Kč, 2x 300,- Kč režijní paušál, náhrada za promeškaný čas ve výši 400,- Kč a jízdné z Olomouce do Ostravy a zpět, ujeté 188 km, sazba základní náhrady 3,70 Kč na 1 km, průměrná spotřeba vozidla 4,4 l a cena paliva dle platné vyhlášky 36,10 Kč, tedy sazba základní náhrady 695,60 Kč, náhrada za palivo 298,- Kč, celkem 994,- Kč. Náklady za první řízení před odvolacím soudem činí 7.474,- Kč. Dále byla žalované přiznána na nákladech dovolacího řízení odměna za 1 úkon právní služby za sepsání dovolání 2.740,- Kč, 300,- Kč režijní paušál a 5.000,- Kč soudní poplatek za dovolání zaplacený žalovanou, celkem 8.040,- Kč. Žalovaná účtovala také přípravu a převzetí právního zastoupení v souvislosti se sepsáním dovolání, ovšem tento úkon právní služby nebyl přiznán, neboť se nejedná o účelně vynaložený a účtovaný úkon, když žalovaná byla od počátku řízení, tedy včetně dovolacího řízení, zastoupena stejnou advokátkou, tudíž nemusela přebírat právní zastoupení v této věci. Pokud jde o náklady řízení před odvolacím soudem, při kterém bylo vyhlášeno rozhodnutí, byla žalované přiznána odměna za 1 úkon právní služby ve výši 2.740,- Kč, 300,- Kč režijní paušál a jízdné ve výši 994,- Kč, 400,- Kč náhrada za ztrátu času, celkem 4.434,- Kč. Žalovaná vynaložila na nákladech řízení před soudy všech stupňů částku 39.858,- Kč, měla úspěch v rozsahu 30 %, odvolací soud proto přiznal žalované na nákladech řízení před soudy všech stupňů částku 11.957,- Kč.

Za stavu, kdy vedlejší účastník nepožadoval náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů, a žalobkyně neměla ve věci úspěch, rozhodl odvolací soud, že žalobkyně a vedlejší účastník nemají navzájem právo na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Olomouci.

V Ostravě dne 24. května 2017

Za správnost vyhotovení:
Eva Fussová

JUDr. Otakar Pochmon v.r.
předseda senátu